Datum
20250811

Antal sidor
16

Förskoleverksamhetens plan mot diskriminering och kränkande behandling

Verksamhetsformer som omfattas av planen: Torsby kommuns förskolor

läsåret 2026/2027

Innehållsförteckning

Grunduppgifter 3
Verksamhetsformer som omfattas av planen 3
Vår vision 3
Planen gäller för läsåret 3
Ansvariga för planen 3
Framställande av planen 4
Kartläggning 4
Delaktighet 4
Förankring 4
Utvärdering 5
Utvärdering av fjolårets plan 5
Främjande insatser 6

Förebyggande åtgärder 9

Bilaga 1. Rutiner vid diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling 10
Hur anmäls ett ärende? 10
Rektors anmälningsskyldighet 10
Rutiner för utredning i samband med att barn utsätts för kränkning av annat barn: 10
Bilaga 2. Definition av begrepp 11
Diskriminering 11
Kränkande behandling 12
Bilaga 3. Rutiner i akuta situationer 13
Bilaga 4. Dokumentation och anmälan till rektor om kränkande behandling 14

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Torsby kommuns förskolor

Vår vision

Vår vision är en förskola fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
Vi vill att alla, barn och personal, ska känna sig trygga på förskolan och därmed få möjlighet till både lärande och utveckling. Alla som arbetar inom förskolan ska ha ett respektfullt bemötande och bidra till en miljö där alla känner sig välkomna och inkluderade. Vi ska bemöta alla utifrån var och ens förutsättningar.

Planen gäller från	Planen gäller till	Läsår
2026-08-10	2027-08-09	2026/2027

Ansvariga för planen

Rektorerna i förskoleverksamheten är ansvariga för att planen arbetas fram. Planen arbetas fram av förskolans ledningsteam och personal.

Framställande av planen

Kartläggning

Kartläggningen syftar till att identifiera eventuella risk- och problemområden som förskolan behöver arbeta med - förebyggande åtgärder. Kartläggning görs även för att identifiera områden i värdegrundsarbetet som vi ska fortsätta arbeta med eller som behöver utvecklas - främjande åtgärder.

Enkäter, observationer, samtal/diskussioner.

Delaktighet

Barnens delaktighet

Barnen på förskolan är delaktiga i arbetet med planen genom att personalen till exempel lyssnar, observerar och samtalar med dem i vardagen. Det kan också ske genom intervjuer med barnen m.m.

Föräldrarnas delaktighet

Föräldrarna besvarar enkäter under vårterminen. Planen visas för föräldrarna i samband med höstens föräldramöte där föräldrarna ombeds komma med synpunkter.

Personalens delaktighet

Arbetslagen genomför kartläggningar och analyserar det egna arbetet samt resultatet av enkäterna. Detta ligger till grund för vilka åtgärder och insatser förskolan ska genomföra.

Förankring

Planen ska vara väl förankrad hos all personal och föräldrar genom gemensamma diskussioner i olika forum. Planen finns även på kommunens hemsida.
Planen ska verka som ett levande dokument under hela läsåret och arbetet med aktuella åtgärder ska ske kontinuerligt i verksamheten.

Utvärdering

Utvärdering av föregående läsårs plan (sammanfattning av resultat) 2025/2026

Främjande insatser

Målet med förskolans främjande arbete är att skapa en trygg och tillitsfull miljö för alla barn och all personal, där alla barn har maximala möjligheter att lära och utvecklas. Det främjande arbetet pågår alltid och utan att något särskilt har hänt.

Mål

Lpfö 18 sid. 5

Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.

Lpfö 18 sid. 5

Inget barn ska i förskolan bli utsatt för kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.

Insatser - diskriminering och trakasserier

Vi arbetar med jämställhet, jämlikhet och har ett normkritiskt/normkreativt förhållningssätt.

- Kön

Vi ska bemöta barnen utifrån de individer de är oberoende av vilket kön hen har. Vi ska tilltala barnen med namn. Vi ska tänka på hur vi pratar om och till flickor och pojkar. Vi ska arbeta med representationen, syns alla, hörs alla? Vi ska låna böcker som främjar jämställdhet. Vi ska ha bilder som utmanar den normativa bilden av kvinnligt/manligt och flicka/pojke. Vi ska uppmuntra alla barn till alla aktiviteter och allt material. Vi ska motverka att känslor könskodas och göra alla känslor möjliga för alla barn

- Könsöverskridande identitet och uttryck

  Vi ska inte låta de normativa föreställningarna av hur en flicka eller pojke ”bör se ut, bör agera, bör tycka om eller inte tycka om” få någon vidare plats. Vi ska i stället tänka på att göra allt tillgängligt för alla barn att uttrycka sig eller vem de vill vara. Vi ska uppmuntra barnen till att använda och klä sig i de kläder de vill. Vi ska låna böcker som synliggör könsöverskridande uttryck. Vi ska ha bilder som visar på en vidgad bild av könsidentitet och uttryck.

- Religion eller annan trosuppfattning

Vi ska berätta om olika historier, bilder, personer, karaktärer och gudar att tro på. Vi ska synliggöra inkluderande och välkomnade traditioner och högtider. Vi ska visa på att barnen själva får tycka, tro eller inte alls tro, om de vill det. Vi ska ha bilder på olika religiösa byggnader.

- Etnisk tillhörighet

Vi ska låta barnen få möta, höra om och se olikheter i vardagen och i litteratur, film, bilder och uttryck. Vi ska visa på en bred representation med människor från hela världen. Vi ska låta barnen få rätten att identifiera sig som de själva vill när det handlar om ursprung och hem.

- Funktionsnedsättning

Vi ska synliggöra människor med olika funktionaliteter. Vi ska inte anta att alla kan se, höra, gå, prata, stå eller uttrycka sig. Vi ska istället anta att alla har olika möjligheter och tillgång till samhället utifrån våra funktioner. Vi ska erbjuda litteratur i ämnet och även påvisa via bilder.

- Sexuell läggning

Vi ska inte anta att ett barn är heterosexuellt från början. Vi ska visa och berätta för barnen att det är fullt möjligt att tycka om den person man vill, oavsett kön. Vi ska synliggöra olika familjekonstellationer, till exempel genom litteratur och bilder. Vi ska utmana heteronormen.

- Ålder

Vi ska visa tilltro till förmåga oavsett ålder. Vi ska inte förutsätta att kunnande naturligt hör ihop med en viss ålder. Vi ska uppmuntra barnen att leka över åldersgränserna.

Insatser - kränkande behandling

- Värdegrundsarbetet är en naturlig del i vardagen.
- Vi ska undervisa kring alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna
- Vi ska undervisa barnen hur man är en bra kompis och alla barn ska få uppleva att de är en tillgång i gruppen.
- Alla barn ska mötas med respekt och förståelse för deras individuella förutsättningar.
- Pedagogerna är goda förebilder och snälltolkar varandra.

- Vi ska arbeta med relationer, mellan pedagoger och barn, mellan barnen, mellan pedagoger och föräldrar samt kollegor emellan.
- Vi är närvarande pedagoger för att hjälpa och stötta barnen.
- Vi förstärker det positiva hos barnen.
- Vi arbetar med kooperativt lärande.
- Nolltolerans mot våldslekar

Prioriterade insatser läsåret 26/27

- Adventskalender utifrån diskrimineringsgrunderna och kränkande behandling.

Prioriterade insatser utifrån utvärderingen

- eget prioområde

När

December, xxxx (eget prioområde)

Ansvarig

Rektorer, utvecklingsledare och personal

Förebyggande åtgärder

Det förebyggande arbetet handlar om att identifiera och avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten.

Mål

Lpfö 18 sid. 5

Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.

Lpfö 18 sid. 5

Inget barn ska i förskolan bli utsatt för kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.

Kartläggning, vilka risker ser vi?

Åtgärder

- Det är all personals skyldighet att vara mycket tydlig i markeringar när det gäller kränkande ord, trakasserier och handlingar. Vi ska reagera direkt och tydligt.
- *(**konkreta** åtgärder tex vilket material ni kommer använda)*

När (tidsperiod)

Ansvarig (vem/vilka)

Uppföljning (hur har det gått?)

(Kopiera rubrikerna ovan när nya risker uppstått eller om andra åtgärder krävs)

Bilaga 1. Rutiner vid diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Hur anmäls ett ärende?

Föräldrar kan vända sig till någon av förskolans personal för att göra en anmälan om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling i samband med förskoleverksamheten.

Alla vuxna på förskolan som får kännedom om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling har ansvar att reagera och agera i direkt anslutning till den aktuella händelsen. Den direkt berörda personalen gör anmälan **på blanketten som finns att hämta på kommunens intranet "anmälan till förskolechef/rektor och huvudman om att kränkning har skett/det finns misstanke om att kränkning har skett".**

Beträffande situationer där personal utsätter barn för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling skall rektor informeras omgående. Rektor utreder ärendet och gör anmälan på blanketten som finns att hämta på kommunens intranet. Rektor hanterar därefter hela ärendet.

Rektors anmälningsskyldighet

När en anmälan lämnats till rektor ska Barn- och utbildningsförvaltningen informeras om att en diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling har skett.

Rutiner för utredning i samband med att barn utsätts för kränkning av annat barn:

1. Berörd personal hanterar problemet i akutstadiet. Är inte personalen på avdelningen inblandade ska de informeras skyndsamt. Kontakt tas med rektor/specialpedagog om hjälp önskas vid handläggningen.
2. Berörd personal eller personalen på avdelningen informerar berörda föräldrar om pågående handläggning.
3. Den som fått information om att kränkningen skett gör en anmälan till rektor på avsedd blankett. Rektor beslutar om ärendet avslutas eller ska utredas vidare.
4. Rektor gör anmälan till huvudman på avsedd blankett.
5. I de fall rektor beslutar om vidare utredning handläggs ärendet av personalen på avdelningen, eventuellt tillsammans med specialpedagog eller rektor. Åtgärder ska vidtas skyndsamt efter att beslut tagits om att vidare utredning ska ske. Utsedd personal arbetar direkt med berörda barn och nya händelser som sker under pågående utredning dokumenteras löpande i utredningen.
6. Uppföljning sker i arbetslaget för att konstatera att kränkningen upphört. Utsedd personal sammanfattar ärendet skriftligt och rektor avslutar ärendet. Under ärendets gång hålls arbetslaget informerad av utsedd personal och information ges fortlöpande till de inblandade barnens föräldrar.

7. Dokumentationen förvaras hos rektor.

Bilaga 2. Definition av begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och behandlingen har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Diskrimineringsgrunderna är:

- kön
- könsidentitet eller könsuttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Se definition på Diskrimineringsgrunder - vad är det? | DO

Sex former av diskriminering:

- Direkt diskriminering.

Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Några exempel kan vara när ett barn med funktionsnedsättning inte får stöd i undervisningen eller att en personal inte låter ett barn ha den könsidentitet och könsuttryck som barnet vill.

- Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de barn som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

- Trakasserier

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (se ovan). Gemensamt för trakasserier är att de gör att ett barn känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad. Definitionen gäller trakasserier mellan barn. Om någon ur personalen utsätter ett barn för trakasserier benämns det diskriminering.

- Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur, de kallas då för sexuella trakasserier.

- Bristande tillgänglighet
- Instruktioner att diskriminera

För mer information se Olika former av diskriminering | DO

Kränkande behandling

Kränkande behandling är handlingar/händelser som inträffar utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, som kränker barns värdighet. Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat av den som blir utsatt. Vad som är kränkande behandling måste avgöras i varje enskilt fall. Kränkningarna kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. De kan vara synliga och handfasta eller dolda och subtila. Kränkande behandling kan vara:

- Fysiska t.ex. att bli utsatt för slag och knuffar.
- Verbala t.ex. svordomar, könsord, förolämpningar och hotelser.
- Psyko-sociala t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning.
- Text- och bild t.ex. klotter, brev, lappar, e-post, sms samt sociala medier.

Trakasserier och kränkande behandling kan utföras av eller riktas mot en eller flera personer.

Bilaga 3. Rutiner i akuta situationer

När personalen ser att:

Barn kränker barn

1. Avbryt situationen
2. Samtal med barnen
3. Observation av den sociala situationen på förskolan
4. Personalen gör en bedömning om hur kränkningen ska hanteras
5. Händelsen dokumenteras/anmäls enligt bilaga 4 eller på blanketten som finns på kommunens intranät.
6. Ev. samtal med berörda vårdnadshavare

Barn kränker vuxen

1. Avbryt situationen
2. Samtal med barnet
3. Ev. samtal med vuxen som blivit kränkt
4. Observation av den sociala situationen på förskolan
5. Personalen gör en bedömning om hur kränkningen ska hanteras
6. Händelsen dokumenteras/anmäls enligt bilaga 4 eller på blanketten som finns på kommunens intranät.
7. Ev. samtal med vårdnadshavare

Vuxen kränker barn

1. Avbryt situationen
2. Ta upp enskilt med den vuxne vad du reagerat på
3. Information och anmälan till rektor omgående på blanketten som finns på kommunens intranät.
4. Rektor tar omgående kontakt med vuxen för att komma åt problemet och tillsammans med denne komma överens om hur man ska gå vidare
5. Rektor informerar huvudman

Vuxen kränker vuxen

1. Avbryt situationen
2. Samtal med de inblandade
3. Vid behov kontaktas rektor
4. Rektor tar omgående kontakt med vuxen för att komma åt problemet och tillsammans med denne komma överens om hur man går vidare.

Bilaga 4

Dokumentation och anmälan till rektor om kränkande behandling

Datum:	Händelse:	Inblandade:	Dokumenterat av:

Uppföljning på arbetslagsplanering, datum:

Inskickat till rektor, datum: